

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 032431 22 Кж
Бањалука, 6.11.2025. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, др Вељка Икановића председника вијећа, Душка Бојовића и Светлане Марић чланова вијећа, уз учешће записничара Андреа Гранолић, у кривичном предмету против оптужених С. М. и Д. М. због кривичног дјела - Неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 1. и 5. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалби браниоца оптуженог С. М., адвоката Јадранка Ступара из Градишке, а и жалби браниоца оптуженог Д. М., адвоката Душана М. Ристића из Градишке, изјављених на пресуду Окружног суда у Бањалуци број 11 0 К 032431 22 К од 18.10.2022. године, на сједници вијећа, којој су присуствовали оба оптужена и њихови браниоци, при чему је умјесто адвоката Јадранка Ступара био присутан адвокат Миле Ковачевић из Градишке којег је оптужени С. М. и овластио да га брани на овој сједници, одржаној дана 6.11.2025. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се као неосноване жалбе бранилаца оптужених С. М. и Д. М., те потврђује пресуда Окружног суда у Бањалуци број 11 0 К 032431 22 К од 18.10.2022. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Бањалуци број 11 0 К 032431 22 К од 18.10.2022. године оптужени С. М. и Д. М. су оглашени кривим да су учинили кривично дјело – Неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 1. и 5. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске број 64/17, 15/21, 89/21 и 73/23, у даљем тексту: КЗ РС) и осуђени су, оптужени С. М. на казну затвора у трајању од пет година а оптужени Д. М. на казну затвора у трајању од три године, те им је изречена и мјера безбједности одузимања предмета насталих извршењем кривичног дјела и намијењених за извршење наведеног кривичног дјела, одузимањем 12 стабљика биљке индијске конопље, једне импровизоване цигарете – цоинта масе 1,09 грама, два рукаса и двије провидне бијеле боце од по два литра са бијелом течностју непознатог хемијског састава, а и једне пољопривредане алатке – српа, које предмете ће ради уништења, након правоснажности пресуде преузети овлашћени полицијски службеник Министарства унутрашњих послова Републике Српске. Оптужени су на основу члана 99. став. 1. Закона о кривичном поступку Републике

Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, у даљем тексту: ЗКП РС) и обавезани да солидарно сnose трошкове кривичног поступка у износу од 300 КМ, те да сваки од њих сноси и паушалне трошкове кривичног поступка у износу од по 200 КМ, које су дужни платити у корист буџета Републике Српске, у року од 30 дана од дана правоснажности пресуде, а такође су обавезани да надокнаде награду и нужне издатке својим браниоцима по службеној дужности, чију висину ће суд утврдити посебним рјешењем.

Против те пресуде, жалбе су благовремено изјавили бранилац оптуженог С. М., адвокат Јадранко Ступар, а и бранилац оптуженог Д. М., адвокат Душан М. Ристић, оба из Градишке.

Бранилац оптуженог С. М. је жалбу изјавио због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) и к) ЗКП РС, повреде Кривичног законика из члана 312. тачка а) ЗКП РС и погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања а и одлуке о казни, с приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати истом суду на поновно суђење.

Бранилац оптуженог Д. М. је жалбу изјавио због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з), и) и к) ЗКП РС, погрешно утврђеног чињеничног стања, а с приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе или пак да се пресуда укине и предмет врати истом суду на поновно суђење.

У сједници вијећа, одржаној сходно одредбама члана 318. ЗКП РС у присуству оптужених и њихових бранилаца, а без присуства тужиоца који и није тражио да присуствује сједници, с тим да је умјесто адвоката Јадранка Ступара био присутан адвокат Миле Ковачевић из Градишке, којег је оптужени С. М. овластио да га брани на овој сједници, браниоци оптужених су остали код навода изјављених жалби, са којим наводима су се и сагласили оптужени.

Размотривши спис, побијану пресуду и жалбе, одлучено је као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Без основа су приговори жалби бранилаца оптужених да је у побијаној пресуди учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС тиме што се пресуда наводно заснива на доказима на којим се не може заснивати судска одлука. То се, како се то у жалби браниоца оптуженог С. М. наводи, односи на то да су незаконити докази Записник о увиђају Полицијске управе Градишка од 14.7.2020. године, Службена забиљешка те управе од 15.7.2020. године и фотодокументација те управе од 17.9.2020. године, а и налаз и мишљење вјештачења биљног материјала од 4.11.2020. године, те исказ вјештака хемијске струке Јелене Јанковић и исказ свједока Бојана Сањицког, полицијског инспектора, за које доказе жалба сматра да су „плодови отровне воћке“ због тога што су сазнања и подаци о учиниоцима предметног кривичног дјела добијени на незаконити начин, а и што су биљне стабљике (пронађене приликом вршења увиђаја) посјечене и послате на вјештачење као предмети привремено одузети, али без наредбе суда у смислу члана 239. ЗКП РС, а све имајући у виду да према исказу свједока Бојана Сањицког произилази да су он и његов колега (такође полицијски инспектор) у оквиру својих планираних активности откривања засада опојне дроге индијске конопље, вршили опсервацију плантаже у мјесту Т. на подручју града Г., на

начин што су пар послеподнева прикривено посматрали ко ће приступити на плантажу да залије биљке, па тако да су дана 14.7.2020. године дошли на плантажу око 18.00 часова и сакрили се у грмље, а да су око 19.20 часова на плантажу дошли оптужени, скинули руксак и отворили их, с тим да је један од оптужених из руксак почео водити боцу са бијелом течностју, након чега су полицијски инспектори искочили из грмља и лишили слободе оптужене, те касније током вршења увиђаја изузели 12 стабљика биљака које су асоцирале на индијску конопљу, које стабљике су одрезали, измјерили и запаковали, а у ком смислу се у жалби браниоца поменутог оптуженог наводи да се у том случају радило о посебној истражној радњи - тајног праћења и техничког снимања лица, транспортних средстава и предмета који стоје у вези са њима, која радња је предузета без наредбе судије за претходни поступак, у смислу члана 235. ЗКП РС, због чега су сви ти докази незаконити.

Тај приговор је без основа, јер се у конкретном случају није радило о наведеној посебној истражној радњи, да би у том смислу била потребна наредба судије за претходни поступак, будући да су оптужени у оквиру редовних полицијских активности на откривању кривичних дјела, затечени приликом извршења предметног кривичног дјела које им је стављено на терет, услед чега су и лишени слободе, а предмети пронађени на лицу мјеста изузети приликом вршења увиђаја, који је обављен уз сагласност окружног јавног тужиоца, што се односи на изузимање стабљика биљака које су асоцирале на индијску конопљу, које су том приликом посјечене и упућене на вјештачење, сходно чему ничим и није прекинут континуитет тих доказа који су вјештачени. Стога и није постојала потреба за издавањем потврде о привременом одузимању тих биљних стабљика и предмета пронађених на лицу мјеста, који су изузети приликом вршења увиђаја од стране полицијских инспектора. Због тога се докази прибављени на такав начин, не могу сматрати незаконитим доказима у смислу члана 10. став 2. ЗКП РС, јер нису прибављени повредама људских права и слобода прописаних Уставом Републике Српске и Босне и Херцеговине, а и међународним уговорима које је ратификовала Босна и Херцеговина, нити на доказима који су прибављени битним повредама ЗКП РС. Слиједом тога је без основа и приговор исте жалбе да је тиме учињена повреда права на правично суђење, као и права на образложену судску одлуку, у смислу одредбе члана 6. став 1. Европске конвенције о људским правима и основним слободама.

Исто тако, без основа је приговор жалбе браниоца оптуженог Д. М. у погледу наводног коришћења доказа везаних за претрес просторија које су користили оптужени, а за које доказе је суд и утврдио да су незаконити, јер су прибављени претресом извршеним, без наредбе суда у смислу члана 128. ЗКП РС, које доказе је суд издвојио и запечатио у посебан омот, па тако да на тим доказима и није заснована побијана пресуда, а у вези са чим суд и није прихватио радње из оптужнице у односу на проналазак опојне дроге марихуане у просторијама које су користили оптужени, нити је на томе, супротно наводима те жалбе, засновао побијану пресуду којом су оптужени оглашени кривим да су учинили предметно кривично дјело.

Сходно томе, не могу се прихватити ни приговори предметних жалби да је изрека побијане пресуда неразумљива и противрјечна разлозима пресуде, а и да у образложењу пресуде нема разлога о одлучним чињеницама, чиме би била учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. То стога што су у образложењу пресуде и дати ваљани разлози, које прихвата и овај суд, из којих и произилази да су оптужени заједно, по претходном договору, узгајали 12 стабљика

индијске конопље, тако што су те стабљике залијевали, плијевили и окопавали, које стабљике садрже тетрахидроканабинол, који се налази на Листи опојних дрога односно биљака из којих се може добити опојна дрога, а што је противно одредбама чланова 4. и 19. Закона о спречавању и сузбијању злоупотребе опојне дроге („Службени гласник БиХ“ број 8/06), како је то и утврђено у побијаној пресуди. То је и потврђено поменутиим записником о увиђају од 14.7.2020. године и службеном забиљешком а и фотодокументацијом, као и исказом свједока Бојана Сањицког, који је као овлашћени полицијски службеник, уз сагласност тужиоца извршио увиђај на лицу мјеста и о томе сачинио записник, па тако да због свега тога и није учињена наведена битна повреда одредаба кривичног поступка, на коју се браниоци оптужених неосновано позивају.

При томе не стоји ни приговор жалбе браниоца оптуженог С. М. да се та битна повреда одредба кривичног поступка огледа и у томе што изрека побијане пресуде не садржи чињенице и околности из којих произилази психички однос оптужених према учињеном дјелу. То стога што управо из чињенице да су оптужени узгајали поменуте стабљике индијске конопље, произилази да су они и били свјесни свог дјела, које дјело су и хтјели, што значи да су поступали са директним умишљајем, чиме су у њиховим радњама и остварена сва битна обиљежја кривичног дјела – Неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 1. и 5. КЗ РС, јер су неовлаштено производили супстанце које су проглашене за опојне дроге, с тим да је то дјело извршено од стране више лица, будући да се према одредби члана 123. став 1. тачка 8) КЗ РС под појмом више лица, сматрају најмање два лица, што је и било у конкретном случају.

Такође није основан ни приговор жалбе браниоца оптуженог Д. М. да је суд у побијаној пресуди прекорачио оптужбу, измијенивши изреку оптужнице и осудивши оптужене за другачије чињенично стање у односу на радње извршења из оптужнице, чиме би била учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка и) ЗКП РС. То из разлога што је умјесто тога да су оптужени засадили дванаест стабљика индијске конопље, суд утврдио да су оптужени неовлаштено узгајали те стабљике, чиме изреком побијане пресуде није повријеђен идентитет оптужбе, а што такође није учињено ни правном квалификацијом кривичног дјела у побијаној пресуди којом је учињено дјело квалификовано као - Неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставовима 1. и 5. КЗ РС, а имајући у виду да суд у смислу одредбе члана 294. став 2. ЗКП РС није везан за приједлоге тужиоца у погледу правне оцјене кривичног дјела. При томе ваља додати да је Окружно јавно тужилаштво у Бањалуци дописом од 18.2.2022. године, упућеном Основном суду у Градишци, измијенило правну квалификацију из оптужнице, наводећи да се не ради о истоименом кривичном дјелу из члана 207. став 1. КЗ РС, већ из члана 207. став 3. КЗ РС, сходно чему се тај суд и огласио стварно ненадлежним за вођење кривичног поступка те кривични предмет уступио Окружном суду у Бањалуци, као стварно и мјесно надлежном за поступање у овој кривичноправној ствари, па је на главном претресу пред Окружним судом у Бањалуци окружни јавни тужилац наведено кривично дјело и везао за став 1. члана 207. КЗ РС. Стога тиме што је суд у побијаној пресуди предметно кривично дјело везао и за став 5. истог члана законика (којим ставом је прописано да се производњом дроге у смислу тог законика сматра и неовлаштени узгој мака или психоактивне конопље или друге биљке из којих се добија опојна дрога или које саме садрже опојну дрогу), није ни повријеђен идентитет оптужбе и изреке побијане пресуде, будући да је provedеним хемијским вјештачењем и утврђено да су биљке које су оптужени узгајали садржавале

управо психоактивну супстанцу тетраhydroканабинол, како је то све и образложено у побијаној пресуди.

С обзиром на наведено, у побијаној пресуди је суд правилно и потпуно утврдио чињенично стање, налазећи да су оптужени, почетком 2020. године, на поменутој плантажи у шуми власништво Б. Ш., узгајали 12 стабљика индијске конопље, чиме су производили супстанцу која је проглашена за опојне дроге, што је утврђено на основу чињенице да су се управо оптужени појавили на поменутој плантажи (коју су полицијски службеници више дана прикривено осматрали), до које плантаже су оптужени (чија кућа је од те плантаже удаљена око 500 метара) дошли крећући се шумском стазом кроз шуму а не прилазним макадамским путем, па када су дошли на плантажу, да су скинули са леђа ранчеве у којима је сваки од њих носио по једну ПВЦ боцу запремине два литра, у којима се налазила непозната течност бијеле боје, које боце су и почели вадити из руксак, управо у сврху залијевања тих стабљика, с тим да је у једном од руксак и пронађена пољопривредна алатка – срп, што указује да су оптужени и имали намјеру да њиме уклањају траву око тих узгајаних биљака, а што је несумњиво и раније чињено, будући да из исказа свједока Бојана Сањицког и произилази да су те стабљике биле окопаване и да је земљиште на којем су биле посађене, претходно ослобођено од траве, а такође да су стабљике биле привезане за потпорни штап, да их вјетар не би поломио. То све указује да су те стабљике редовно одржаване и узгајане, како је то правилно и образложено у побијаној пресуди, па тако да се наведени закључак суда потврђује и тиме што је у једном од руксак оптужених пронађен „доинт“, у којем се налазила управо биљна материја која је асоцирала на опојну дрогу марихуану (укупне бруто масе 1,09 грама), за коју је хемијским вјештачењем и утврђено да садржи психоактивну супстанцу тетраhydroканабинол, која је карактеристична за опојну дрогу конопљу латинског назива Cannabis Sativa L из рода Cannabaceae, колоквијалног назива марихуана, што и упућује на то да је бар један од оптужених корисник те опојне дроге, сходно чему су оптужени и имали интерес да узгајају ту опојну дрогу, како је то и констатовано у побијаној пресуди. Будући да ништа није упућивало на другачије закључивање, суд у побијаној пресуди правилно и није прихватио тврдњу одбрана оптужених да су се оптужени наводно случајно затекли на тој плантажи, па слиједом тога и није било основа за примјену начела „in dubio pro reo“ из члана 3. став 2. ЗКП РС, према којем сумњу у погледу постојања чињеница које чине обиљежја кривичног дјела или од којих зависи примјена неке одредбе кривичног законодавства, суд рјешава одлуком на начин који је повољнији за оптуженог.

Због тога није од утицаја ни то што није вршено вјештачење садржине поменутих ПВЦ боца у којима се налазила течност бијеле боје (без мириса), која је неспорно и била намијењена за залијевање поменутих стабљика индијске конопље, будући да ништа и не упућује на другачије закључивање. Сходно томе се приговори предметних жалби у погледу неправилно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, такође указују без основа, а о чему су у образложењу побијане пресуде дати довољно јасни и аргументовани разлози, који се наводима предметних жалби не могу довести у сумњу, без обзира што приликом лишавања слободе оптужених, они на лицу мјеста и нису започели залијевање нити окопавање и плијевљење тих стабљика, јер сви изведени докази и упућују на закључак да су они на ту плантажу управо ради тога и дошли, како је то и образложено у побијаној пресуди.

Како жалба због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања или због повреде Кривичног законика, изјављена у корист оптуженог садржи у себи и жалбу због

одлуке о кривичној санкцији, а на шта се и позива жалба браниоца оптуженог С. М., то је овај суд и испитао одлуке о казнама обојици оптужених, те је нашао да су побијаном пресудом казне оптуженим правилно одмјерене.

Наиме, за предметно кривично дјело - Неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 3. у вези са ставом 1. и 5. КЗ РС, које представља квалификовани облик основног кривичног дјела, прописана је казна затвора од пет до петнаест година, сходно чему је побијаном пресудом оптуженом С. М. правилно и одмјерена казна затвора у трајању од пет година, као законски минимум запријеђене казне, а код чињенице да је тај оптужени већ осуђиван за кривична дјела, па тако и за основни облик истоименог кривичног дјела, што му је суд и цијенио као отежавајућу околност. Због тога није било основа за ублажавање законом запријеђене казне, иако се није радило о већој количини биљних стабљика које су оптужени узгајали и из којих се добија опојна дрога. С друге стране, оптуженом Д. М., који раније није осуђиван, а што му је цијењено као олакшавајућа околност, је ублажавањем законом прописане казне, правилно одмјерена казна затвора у трајању од три године, као најмања казна коју је могуће изрећи за то кривично дјело. Са таквим изреченим казнама оптуженим, ће се и по мишљењу овог суда постићи сврха кажњавања, како са аспекта генералне а тако и специјалне превенције, с обзиром на друштвену осуду за учињено кривично дјело, као и развијање и јачање одговорности и свијести код грађана о опасности и штетности таквих кривичних дјела, те оправданости кажњавања и неопходности поштовања закона, па тако да се и жалбе у односу на одлуке о казнама указују без основа.

Како је одредбом члана 207. став 8. КЗ РС прописано да ће се одузети супстанце и препарати који су проглашени за опојне дроге, као и биљке из којих се добија опојна дрога, оптуженим је правилно и изречена мјера безбједности одузимања предмета који су настали извршењем кривичног дјела и оних који су били намијењени за извршење тог кривичног дјела, па тако је одузето дванаест стабљика биљке индијске конопље, а и импровизована цигарета „доинт“, те два руксака са двије ПВЦ боце запремине од по два литра са бијелом течномшћу непознатог хемијског састава, а и једна пољопривредна алатка – срп, који предмети су затечени приликом откривања предметног кривичног дјела и вршењем увиђаја на лицу мјеста, које предмете ће након правоснажности побијане пресуде преузети овлаштени полицијски службеник, ради њиховог уништења.

С обзиром на изнесено, како ни остали наводи предметних жалби нису могли утицати на другачије закључивање, жалбе се указују без основа, па их је и ваљало одбити, на основу члана 327. ЗКП РС и побијану пресуду потврдити.

Записничар
Андреа Гранолић

Предсједник вијећа
Др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић